

Per Arnoldis tale ved Mindelunden

Taler

Per Arnoldi
Kunstner og skaberen af
mindestenen

Dato

24. december 2023

Sted

Mindelunden, Ryvangen

Omstændigheder

Siden julen 1949 har Landsforeningen Gestapofangerne sammen med Hjemmeværnet gennemført en mindehøjtidelighed i Mindelunden i Ryvangen for besættelsestidens ofre 1940-45.

Kære venner!

En overskrift:

HUSK HVOR VI STÅR!

Et par ord om tid og sted!

Da jeg juleaften 2012, for elleve år siden, stod her, samme sted, samme tid, for at tale i samme anledning kom ordene let og ubesværet.

Rammen gav indholdet og julen gav anledningen til at gentage dem.

Mindelunden fastholdt og fejrede også den aften, igen, igen den smukke kontrakt mellem modstandskampens ofre og os, de overlevende:

At **ALDRIG** igen måtte krigen ramme og ondskaben være uimodsagt, koste hvad det ville.

Stedet gav ordene god mening.

Nu står vi her igen: ”Samme sted, samme tid og samme anledning”... og jeg leder, forgæves, efter de samme gode ord, der for blot 11 år siden kom så ubesværet og ubekymret.

Så jeg gik tilbage til min tale fra 2012.

Hvad skulle jeg for enhver pris undgå af gentagelser og i hvor høj grad kunne jeg alligevel her i aften gentage samme mening og samme julens og fredens budskab, samme sted, i samme anledning.

Vi kender alle sammen de gode ord om fred og frihed og vil gerne høre dem igen og igen.

Det er kun menneskeligt!

Men ordbogen er klappet i!

For kontraktens forjættende ordlyd og løfte om: ALDRIG MERE giver i dag ingen mening... og så kan jeg gentage min messende besværgelse:

”Samme tid, samme sted” og så videre, så længe jeg vil.

Hverken stedet eller dets minder giver nu samme gode genlyd.

For INTET er lige nu det samme, på godt og ondt.

Stedet hvor vi står er forandret.

Det er den gode nyhed!

Forandret til det bedre og det mere rummelige.

Et godt initiativ har udvidet Mindelundens indhold, så vi nu, med nye sten, fortællinger og faciliteter omfatter HELE kampen i anden verdenskrig, som den med store tab udkæmpedes af de danske krigssejlere (ca. 1067 faldne) på verdenshavene under fremmed flag (det er stenen her til højre) samt monumentet (stelen til venstre) som primært mindes de danske deltagere, som i fremmed uniform kæmpede og faldt i de allieredes styrker.

”Samme sted” er nu et mere rummeligt sted, forvandlet til det bedre.

Man kunne sige: Det er en ny mindelund med flere minder om den samme tid og begivenheder! Nok om ”samme sted”!

Men ”samme tid” er lige nu en ganske anden.

To voldsomme krige raser, antisemitisme, etnisk hævn, racehad og formørket fanatisme flammer op i forfærdelige forklædninger, afstumpet nationalisme viser tænder, territoriale krav skamfortolker historien, og værre endnu: Bøger brændes og fascismen optræder stadig mere og mere synlig.

Så den med ”samme tid” som for 11 år siden holder ikke, selv om kalenderen igen viser 24. december.

Jeg fandt i min gamle tale ikke ord der hverken holdt tæt eller vand, og har siden haft svært ved at finde andre.

Og vi har kun ordene som våben!

Men netop den måske lidt sprogligt afmægtige situation, hvor de gode ord ikke skaber hvad de forsøger at sige, forpligter os alle stærkere disse meget dramatiske, truende og voldsomt blodige år.

Vi må fastholde erindringerne men kan ikke søge tilflugt i minderne.

Den kristne juls smukke budskab: ”Fred på jord” er en forjættende utopi... og vi har ikke andre!.

De lys der her i aften så smukt er tændt på gravene hos dem, der betalte den højeste pris, langs mindemuren, ved KZ mindestenene, ved henrettelsespladsen og de to nye monumenter, forpligter os alle.

I virkeligheden, kunne man sige... eller trods virkelighedens nådesløse realiteter.!

Det er desværre igen alvor!

Rigtig alvor....

Bomberegnen er måske den værste klimatrussel!

... vi håber det bedste og frygter det værste!

Den hyggelige jule-nostalgi der her, ”dette sted denne aften” plejer at mildne luften for os alle er hårdt såret.

Hvor ville det dog være rart hvis det blot var minder om svundne tiders vundne kampe og heltedige ofre vi samledes om her til aften, før vi gik fredeligt hjem.

Men kampen ligger forude.

Den forpligter os alle!

Vi har her en arv at forvalte!

Jeg ønsker os alle en fredelig om end forpligtende jul.

Jeg gentager min overskrift, nu som et efterskrift, eller måske ligefrem som en forpligtende underskrift:

HUSK HVOR VI STÅR!

Husk: Vi har alle en aftale med Mindelundens faldne.

Nu er det os, der skal kæmpe for freden... også julens!

Tak fordi I lyttede.

Kilde

Manuskript modtaget fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Mindetale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/per-arnoldis-tale-ved-mindelunden>